

AİLE EĞİTİMİ

Eğitimin hizmet kalitesinin artması için yapılan çalışmalarda ailelere verilecek olan eğitim büyük bir önem taşır. Bu önem özel eğitim alanında daha da artar. Eğitim hizmetlerinin tam ve eksiksiz olması için sürece aileler de dâhil edilmeli ve onlara sistemli bir şekilde aile eğitimi verilmelidir. Bu eğitimlerin amacı ise; engelli çocuklara sahip ailelerin rehberlik, psikolojik danışma ve eğitim hizmetleri yoluyla çocuklarının eğitimine etkin biçimde katılması sağlanması, çocukların gelişimlerinin ve eğitimlerinin desteklenmesi ile psiko-sosyal uyumunun ve yaşam kalitesinin yükseltilmesidir.

Engelli çocuklara sahip ailelere yönelik Aile Destek Hizmetleri:

- Ailelerin haklar ve sorumluluklar (sağlık, eğitim, ekonomik, sosyal vb.) konusunda bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesine,
- Ailelere yaşadıkları psikolojik durumla baş etme becerileri kazandırılması ve ailelerin desteklenmesi amacıyla profesyonel hizmetler sağlanmasına,
- Çocukların gelişimlerini ve eğitimlerini desteklemek amacıyla aile-

re bilgi, beceri ve tutumların kazandırılmasını kapsar.

Velilerin aile eğitimlerinde gereksinimleri ise aşağıdaki gibidir;

- Bilgi gereksinimi:
- Yararlanılacak hizmetler konusunda başvurabilecek kurum ve kuruluşlar,
- Haklar ve sorumluluklar,
- Konulan tıbbi tanı ve çocuğun yetersizliği,
- Yararlanılacak sağlık hizmetleri,
- Yararlanılacak eğitsel hizmetler,
- Çocukların gelişim alanları ve süreçleri,
- Karşılaşılabilecek olası sorunlar ve çözüm yolları,
- Ailenin çocuklar ile ilgili süreçleri etkin katılımının yararları konularında bilgilendirme ve yönlendirme.

Duyusal destek gereksinimi;

- Ailenin çocuğu ve / veya engelinin kabul etme ve olumlu tutum geliştirme,
- Çocuğun engelinin başkalarına açıklama konu-

sunda duygusal olarak güçlendirme,

- Ailenin sosyal yaşama uyum sürecinde yaşadığı duygusal sorunların çözümü,
- Ailedeki diğer kişilerin özellikle kardeşlerin gereksinimlerinin karşılanması yönünde bilinçlendirme ve duygusal destek sağlama,
- Psikolojik danışma hizmetlerinden yararlanma konularında desteklenmesi,

Maddi gereksinimler;

- Sosyal yardımlara erişim,
- Sosyal güvenlik hizmetlerine erişim.

Aile işleyişini koruma gereksinimi;

- Fiziksel ve sosyal çevrenin ailenin ve çocuğun gereksinimleri doğrultusunda düzenlenmesi,
- Ailenin engelli çocuğa sahip olması nedeniyle üstlenmesi gereken yeni rol ve sorumlularına uyumun sağlanması,
- Ailedeki diğer kişilerin, özellikle kardeşlerin gereksinimlerine yönelik farkındalık oluşturulması,
- İhmal ve istismarın önlenmesi,
- Çocuğa ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi.

Toplumsal hizmetlere erişim gereksinimi;

- Tanı konulduktan sonra sistem içinde hizmetlere ulaşım,
- Kültürel, sanatsal etkinliklerden yararlanabilme.

Diğer gereksinimler;

- Çocuğun eğitim sürecinde geçiş hizmetlerinin (bireysel eğitimden grup eğitimine geçiş, eğitim kademelerinde ilerleme gibi) sağlanması,

- Yukarıda belirlenen gereksinimler göz önüne alınarak aile eğitimi planları; çocuğun engeli ve derecesi, takvim yaşı ve gelişimsel hazır bulunuşu ile ailenin ihtiyaçları dikkate alınarak Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde, Okullarda “İlgili alan uzmanlarından oluşan bir ekip” tarafından kapsamlı biçimde oluşturulur.

Çocuğun ve ailenin ihtiyaçları doğrultusunda aile eğitim ve danışma desteği;

- -Ailenin ev ortamında,
- -Okullarda / kurumlarda,
- -Aile Danışma Merkezleri’nde verilmelidir.

Bu destek verilirken şu konulara dikkat edilmelidir:

1- Evde aile eğitimi çocuğun ve ailenin ihtiyacına uygun alan uzmanları tarafından evde verilir.

2- Aile eğitimi okul / kurumlarda, alan uzmanları tarafından verilir. İhtiyaç duyulduğunda evde de okul / kurumlardaki alan uzmanlarınca eş zamanlı aile eğitimi verilir.

3- Kaynaştırma yoluyla eğitime devam eden çocuğun ailelerine yönelik aile eğitimi hizmeti çocuğun öğretmeni ve rehberlik servisi ile birlikte sürdürülür, ihtiyaç duyulması halinde RAM’lar tarafından desteklenir.

4- İhtiyaç olduğu durumlarda aile danışma hizmetleri aile danışma merkezlerince sağlanır.

5- Aile eğitiminin aile ve çocuğun ihtiyaçlarına göre belirlenen aralıklarla takip ve değerlendirilmesi muhakkak yapılmalıdır.

Mehmet Erkan EREN
Özel Eğitim Öğretmeni
Özel Eğitim Hiz. Bölümü